

Haldusreformi seadus

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Seaduse reguleerimisala ja haldusreformi eesmärk

(1) Käesolev seadus sätestab haldusreformi eesmärgi saavutamiseks valla ja linna haldusterritoriaalse korralduse muutmise alused ja korra, sealhulgas haldusterritoriaalse korralduse muutmiseks vajalike otsuste ja toimingute tegemise tähtajad, reformi aluseks oleva kohaliku omavalitsuse üksuse elanike arvust lähtuva omavalitsusüksuse miinimumsuuruse kriteeriumi, erandite kohaldamise tingimused selle kriteeriumi rakendamisel ning kohaliku omavalitsuse üksuste haldusterritoriaalse korralduse muutmise kaasnevad üldised õigused ja kohustused.

(2) Haldusreformi eesmärk on toetada kohaliku omavalitsuse üksuste võimekuse kasvu kvaliteetsete avalike teenuste pakkumisel, piirkondade arengueelduste kasutamisel, konkurentsivõime suurendamisel ja ühtlasema piirkondliku arengu tagamisel. Selle eesmärgi elluviimiseks nähakse käesoleva seadusega ette valla ja linna haldusterritoriaalse korralduse muutmine, mille tulemusena peavad kohaliku omavalitsuse üksused olema võimelised iseseisvalt korraldama ja juhtima kohaliku elu ning täitma seadusest tulenevaid ülesandeid. Haldusreformi rakendamisel lähtutakse ka riigivalitsemise reformi eesmärkidest riigihalduse korrastamisel, milleks on avalike teenuste hea kvaliteedi ja kättesaadavuse tagamine ning kulude kokkuhoid.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud eesmärgi saavutamiseks tuleb haldusterritoriaalse korralduse muutmisel eelistada kohaliku omavalitsuse üksuste moodustamist, kus elab vähemalt 11 000 elanikku (edaspidi *omavalitsusüksuse soovitusliku suuruse kriteerium*).

(4) Käesolevas seaduses sätestatud haldusterritoriaalse korralduse ning kohaliku omavalitsuse üksuste piiride ja nime muutmisele kohaldatakse Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse ja kohaliku omavalitsuse üksuste ühinemise soodustamise seaduse sätteid, arvestades käesolevast seadusest tulenevaid erisusi.

(5) Käesolevas seaduses ette nähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

§ 2. Haldusterritoriaalse korralduse muutmise viisid ja rakendamine

(1) Haldusterritoriaalse korralduse muutmise viisid käesoleva seaduse tähenduses on:

- 1) kahe või enama kohaliku omavalitsuse üksuse ühinemise tulemusena uue kohaliku omavalitsuse üksuse moodustamine;
- 2) ühe kohaliku omavalitsuse üksuse suurenemine selle liitumise teel ühe või mitme piirneva kohaliku omavalitsuse üksusega.

(2) Haldusterritoriaalse korralduse muutmise käigus võib muuta ka ühinevate või liituvate kohaliku omavalitsuse üksuste (edaspidi koos ka *ühinevad kohaliku omavalitsuse üksused*) piire ühe või mitme asustusüksuse või muu territooriumiosa (edaspidi koos *territooriumiosa*)

ühest kohaliku omavalitsuse üksuse koosseisust teise kohaliku omavalitsuse üksuse koosseisu arvamise ja Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduses sätestatud korras, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.

(3) Kohaliku omavalitsuse üksuste haldusterritoriaalset korraldust muudetakse haldusreformi rakendamisel kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu või Vabariigi Valitsuse algatusel.

(4) Valdade ja linnade haldusterritoriaalset korraldust muudetakse haldusreformi rakendades käesoleva seaduse §-de 1–25 alusel selliselt, et nii kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu valimised kui ka Vabariigi Valitsuse algatatud haldusterritoriaalse korralduse muutmisel toimuvad volikogu valimised korraldatakse 2017. aastal kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu korraliste valimiste ajal vastavalt kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse §-le 2.

(5) Haldusreformi elluviimise korraldamise eest vastutab Rahandusministeerium.

§ 3. Omavalitsusüksuse miinimumsuuruse kriteerium

Kohaliku omavalitsuse üksus on võimeline tagama seadusest tulenevate ülesannete korraldamiseks vajaliku professionaalse võimekuse ja osutama kõigile kohaliku omavalitsuse üksuse elanikele kvaliteetseid avalikke teenuseid kooskõlas käesoleva seaduse § 1 lõikes 2 nimetatud seaduse eesmärgiga juhul, kui kohaliku omavalitsuse üksuses elab vähemalt 5000 elanikku (edaspidi *omavalitsusüksuse miinimumsuuruse kriteerium*).

2. peatükk

Valdade ja linnade haldusterritoriaalse korralduse muutmise volikogu algatusel

§ 4. Valdade ja linnade haldusterritoriaalse korralduse muutmise algatamine volikogu poolt

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus, mis ei vasta rahvastikuregistri andmete kohaselt käesolevas seaduses sätestatud omavalitsusüksuse miinimumsuuruse kriteeriumile ega ole Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 9 lõigete 1 ja 2 alusel esitanud asjaomastele volikogudele ettepanekut alustada läbirääkimisi haldusterritoriaalse korralduse muutmiseks, ei ole saanud teise kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu vastavat ettepanekut või on seni keeldunud läbirääkimiste alustamisest teise kohaliku omavalitsuse üksuse volikoguga, esitab hiljemalt 2016. aasta 1. oktoobriks teistele kohaliku omavalitsuse üksuste volikogudele ettepaneku läbirääkimiste alustamiseks.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksused ühinevad volikogu algatusel Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse §-s 9 sätestatud korras, arvestades käesolevas peatükis sätestatud erisusi. Nimetatud juhul ei kohaldata Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 9 lõikes 3¹, lõike 9 punktis 2, lõikes 13 ja § 9¹ lõike 1 punktides 3–7 sätestatud ning kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse § 11 lõikes 4 ja § 23 lõikes 4 sätestatud.

§ 5. Piirkondlike komisjonide tegevus volikogu algatatud haldusterritoriaalse korralduse muutmisel

(1) Kohaliku omavalitsuse üksustele annab haldusterritoriaalse korralduse muutmiseks soovitusi valdkonna eest vastutava ministri moodustatud piirkondlik komisjon (edaspidi *piirkondlik komisjon*). Lisaks nõustab piirkondlik komisjon asjaomaseid volikogusid

kokkulepete sõlmimisel ja haldusterritoriaalse korralduse muutmisega seonduvate vaidlusaluste küsimuste lahendamisel.

(2) Piirkondliku komisjoni ülesanne on anda:

1) piirkonna kohaliku omavalitsuse üksustele soovitusi, arvamusi ja hinnanguid haldusterritoriaalse korralduse muutmiseks, et tagada käesoleva seaduse § 1 lõikes 2 sätestatud eesmärgi saavutamine ja vastavus omavalitsusüksuse miinimumsuuruse või soovitusliku suuruse kriteeriumile;

2) piirkonna kohaliku omavalitsuse üksustele ja Rahandusministeeriumile arvamus haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustuva kohaliku omavalitsuse üksuse Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 7 lõikes 5 nimetatud mõjude ja asjaolude arvestamise kohta;

3) hinnang piirkonna kohaliku omavalitsuse üksustele ja Rahandusministeeriumile kohaliku omavalitsuse üksuse moodustamisel piirkonna eripära, asustussüsteemi koosõla ja territoriaalse terviklikkuse arvestamise kohta.

(3) Piirkondliku komisjoni ülesanne on käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud soovitude, arvamuste ja hinnangute andmisel kaaluda esmalt haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustuva kohaliku omavalitsuse üksuse vastavust omavalitsusüksuse soovitusliku suuruse kriteeriumile.

(4) Valdkonna eest vastutav minister moodustab käskkirjaga kuni neli piirkondlikku nõuandvat komisjoni. Käskkirjas määratakse piirkondliku komisjoni koosseis, tegevuspiirkond, täpsemad ülesanded, kohaliku omavalitsuse üksustele haldusterritoriaalse korralduse muutmisel arvamuste ja soovitude andmise ning nõustamise kord ja komisjoni teenindamise eest vastutav maavalitsus. Iga piirkondliku komisjoni koosseisu kuuluvad piirkondliku komisjoni tegevuspiirkonna maavanemad, Rahandusministeeriumi esindajad ja valdkonna eest vastutava ministri nimetatud eksperdid.

§ 6. Elanike arvamuse väljaselgitamine

(1) Elanike arvamus selgitatakse välja Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 7 lõike 8 alusel kehtestatud korra kohaselt.

(2) Kui piirkonna elanikud on esitanud kohaliku omavalitsuse üksusele taotluse territooriumiosa arvamise kohta teise kohaliku omavalitsuse üksuse koosseisu kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 32 lõike 1 alusel, eristatakse elanike arvamuse väljaselgitamisel küsitluse tulemused asustusüksuste või asustusüksuste gruppide lõikes selliselt, et sellest nähtuks, kas territooriumiosa elanikud toetavad ühinemist ühinemisläbirääkimistes osalevate või mõne muu valla või linnaga ühist piiri omava kohaliku omavalitsuse üksusega.

(3) Kui elanike küsitluse tulemusena selgub, et soovitakse mõne territooriumiosa arvamist ühe kohaliku omavalitsuse üksuse koosseisust teise kohaliku omavalitsuse üksuse koosseisu ning asjaomased kohaliku omavalitsuse üksuse volikogud nõustuvad sellega, siis muudetakse valdade ja linnade haldusterritoriaalse korralduse muutmise menetluse käigus ka vastavate haldusüksuste piire Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 7¹ lõike 3 alusel.

§ 7. Volikogu algatatud valdade ja linnade haldusterritoriaalse korralduse muutmise taotlemine

(1) Haldusterritoriaalse korralduse muutmist taotletakse Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 9 lõigetes 9–12 sätestatud korras. Taotlusele lisatakse seletuskiri, mis peab sisaldama selgitusi sama seaduse § 7 lõikes 5 nimetatud mõjude ja asjaolude arvestamise kohta.

(2) Kui taotletava haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustuv kohaliku omavalitsuse üksus ei vasta omavalitsusüksuse miinimumsuuruse kriteeriumile, kuid vastab ühele käesoleva seaduse § 9 lõike 3 punktides 1, 2 ja 4 sätestatud tingimusele, tuleb käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud seletuskirja lisada ka käesoleva seaduse § 9 lõikes 4 nimetatud põhjendatud ettepanek erandi kohaldamiseks.

(3) Haldusterritoriaalse korralduse muutmise taotlemiseks esitab asjaomane volikogu Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 9 lõike 9 punktides 1, 3, 5 ja 6 nimetatud otsused ja andmed maavanemale hiljemalt 2017. aasta 1. jaanuaril.

(4) Asjaomased omavalitsusorganid on kohustatud valimisringkondade ja -jaoskondade, samuti valimiskomisjonide ja jaoskonnakomisjonide moodustamist ning volikogu liikmete arvu käsitlevad otsused vastu võtma hiljemalt 2017. aasta 15. juuniks. Nimetatud otsuste jõustumise ajana sätestatakse Vabariigi Valitsuse haldusterritoriaalset korraldust muutva määruse jõustumise aeg vastavalt Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 10 lõikele 1.

(5) Maavanem edastab haldusterritoriaalse korralduse muutmise taotluse ja nõutava dokumentatsiooni Rahandusministeeriumile viie tööpäeva jooksul nende laekumisest arvates.

§ 8. Volikogu algatatud valdade ja linnade haldusterritoriaalse korralduse muutmise otsustamine

Vabariigi Valitsuse määrus kohaliku omavalitsuse volikogu algatatud haldusterritoriaalse korralduse muutmise kohta võetakse Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 3 lõike 1 ning § 7¹ lõigete 2 ja 3 alusel vastu hiljemalt 2017. aasta 1. veebruariks.

3. peatükk

Valdade ja linnade haldusterritoriaalse korralduse muutmine Vabariigi Valitsuse algatusel

§ 9. Haldusterritoriaalse korralduse muutmise algatamine Vabariigi Valitsuse poolt

(1) Vabariigi Valitsus algatab valla või linna haldusterritoriaalse korralduse muutmise Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse §-s 8 sätestatud korras, arvestades käesolevas paragrahvis sätestatud erisusi. Nimetatud juhul ei kohaldata Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 8 lõikes 1, lõike 3 punktis 3 ega lõikes 4 sätestatud.

(2) Vabariigi Valitsus algatab hiljemalt 2017. aasta 15. veebruaril nende kohaliku omavalitsuse üksuste haldusterritoriaalse korralduse ja haldusüksuse piiride muutmise, mis ei vasta rahvastikuregistri andmete kohaselt 2017. aasta 1. jaanuari seisuga omavalitsusüksuse miinimumsuuruse kriteeriumile ja mille suhtes ei ole Vabariigi Valitsus võtnud vastu käesoleva seaduse §-s 8 nimetatud haldusterritoriaalse korralduse muutmise määrust ning millele Vabariigi Valitsus ei kohalda käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud erandit. Rahandusministeerium esitab asjaomastele kohaliku omavalitsuse üksuste volikogudele arvamuse avaldamiseks Vabariigi Valitsuse määruse eelnõu haldusterritoriaalse korralduse ja haldusüksuse piiride muutmise kohta Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 3 lõike 1 ning § 7¹ lõigete 2 ja 3 alusel (edaspidi *Vabariigi Valitsuse ettepanek*), mille kohta tuleb

esitada hiljemalt 2017. aasta 15. mail arvamused. Vabariigi Valitsuse ettepanek võib hõlmata ka omavalitsusüksuse miinimumsuuruse kriteeriumile vastavaid või kriteeriumile mittevastavaid kohaliku omavalitsuse üksusi, kelle suhtes on Vabariigi Valitsus võtnud vastu käesoleva seaduse §-s 8 nimetatud haldusterritoriaalse korralduse muutmise määruse ja kelle haldusterritoriaalse korralduse muutmisel oleks positiivne mõju, lähtudes Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 7 lõikes 5 nimetatud asjaoludest, ning see on vajalik ja otstarbekas omavalitsusüksuse miinimumsuuruse kriteeriumile mittevastava kohaliku omavalitsuse üksuse võimekuse tagamiseks tulenevalt käesoleva seaduse § 1 lõikest 2 ja §-st 3.

(3) Vabariigi Valitsus võib omavalitsusüksuse miinimumsuuruse kriteeriumile mittevastava kohaliku omavalitsuse üksuse puhul kohaldada erandit, jättes kohaliku omavalitsuse üksuse suhtes käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud haldusterritoriaalse korralduse muutmise algatamata juhul, kui kohaliku omavalitsuse üksuse erandiks jäämisega ei kaasne negatiivset mõju Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 7 lõikes 5 nimetatud asjaoludele ning täidetud on vähemalt üks järgmistest tingimustest:

1) ühinevad vähemalt kaks kohaliku omavalitsuse üksust, mis moodustavad haldusterritoriaalselt loogilise terviku, mille pindala on kokku vähemalt 900 km² ja milles elab rahvastikuregistri andmete kohaselt 2017. aasta 1. jaanuari seisuga kokku vähemalt 3500 elanikku;

2) ühinevad vähemalt neli kultuuriliselt ja geograafiliselt seotud kohaliku omavalitsuse üksust, milles elab rahvastikuregistri andmete kohaselt 2017. aasta 1. jaanuari seisuga kokku vähemalt 3500 elanikku;

3) kohaliku omavalitsuse üksus on mereline saarvald ehk vald, mis asub Eesti territoriaalmeres paikneval saarel, mille territooriumi vald tervikuna hõlmab ja kus teostatakse iseseisvat omavalitsuslikku haldamist;

4) käesoleva seaduse §-s 8 nimetatud määruses sätestatud haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustamisel oleva kohaliku omavalitsuse üksuse elanike arv vastas rahvastikuregistri andmete kohaselt 2016. aasta 1. jaanuari seisuga omavalitsusüksuse miinimumsuuruse kriteeriumile, kuid elanike arvu vähenemise tõttu ei vasta enam sätestatud kriteeriumile 2017. aasta 1. jaanuari seisuga.

(4) Kohaliku omavalitsuse üksus esitab ettepaneku erandi kohaldamiseks käesoleva paragrahvi lõike 3 punktides 1, 2 ja 4 nimetatud alustel käesoleva seaduse § 7 alusel esitatavas taotluses. Erandi taotlemist põhjendatakse käesoleva seaduse § 7 lõikes 1 nimetatud seletuskirjas, selgitades lisaks Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 7 lõikes 5 nimetatud mõjude ja asjaolude arvestamisele, kuidas suudetakse erandi kohaldamisel tagada käesoleva seaduse § 1 lõikest 2 ja §-st 3 tulenevate nõuete täitmine. Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 3 nimetatud kohaliku omavalitsuse üksused peavad erandi saamiseks esitama Rahandusministeeriumile taotluse, milles peavad selgitama käesolevas lõikes nimetatud nõuete arvestamist, hiljemalt 2017. aasta 1. jaanuaril.

(5) Vabariigi Valitsus võib enda algatatud haldusterritoriaalse korralduse muutmise käigus arvata ka territooriumiosa ühe kohaliku omavalitsuse üksuse koosseisust teise kohaliku omavalitsuse üksuse koosseisu Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 7¹ lõike 3 alusel kohaliku omavalitsuse üksuste suhtes siis, kui asjaomased volikogud ei ole kohaliku omavalitsuse üksuse volikogude algatatud ühinemisel käesoleva seaduse § 6 lõikes 3 sätestatud korras selles kokku leppinud, juhul kui territooriumiosa üleandmine on vajalik ja otstarbekas omavalitsusüksuse miinimumsuuruse kriteeriumile mittevastava kohaliku omavalitsuse üksuse haldusterritoriaalse korralduse muutmiseks.

(6) Kui kohaliku omavalitsuse üksus ei esita Vabariigi Valitsuse ettepaneku kohta 2017. aasta 15. maiks arvamust, loetakse nimetatud ettepanek vastuvõetuks.

(7) Kui Vabariigi Valitsuse ettepaneku saanud kohaliku omavalitsuse üksus esitab ettepaneku kohta, arvestades käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 sätestatud asjaolusid, negatiivse põhjendatud arvamuse, siis:

1) võib Vabariigi Valitsus kohaliku omavalitsuse üksuse arvamuses esitatud põhjenduste hindamise tulemusena, arvestades käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 sätestatud asjaolusid, lõpetada selle kohaliku omavalitsuse üksuse puhul haldusterritoriaalse korralduse muutmise menetluse, misjärel Rahandusministeerium teavitab sellest viivitamata kohaliku omavalitsuse üksust;

2) hindab Vabariigi Valitsus kohaliku omavalitsuse üksuse arvamuses esitatud põhjendusi ning kui tema hinnangul ei ole esitatud põhjendused käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 sätestatud asjaolusid arvestades piisavalt kaalukad, otsustab omavalitsusüksuste haldusterritoriaalse korralduse muutmise oma määrusega käesoleva seaduse § 13 lõike 1 kohaselt.

(8) Käesoleva paragrahvi lõike 7 punktis 2 nimetatud juhul teavitab Rahandusministeerium enne nimetatud määruse vastuvõtmist sellest viivitamata asjaomaseid kohaliku omavalitsuse üksusi.

§ 10. Piirkondlike komisjonide tegevus Vabariigi Valitsuse algatatud haldusterritoriaalse korralduse muutmisel

Haldusterritoriaalse korralduse muutmise algatamise ettevalmistamisse ning käesoleva seaduse § 9 lõikes 2 ja § 13 lõikes 1 nimetatud Vabariigi Valitsuse määruse eelnõu väljatöötamisse kaasab Rahandusministeerium piirkondlikud komisjonid, kelle ülesanne on anda Rahandusministeeriumile lisaks käesoleva seaduse § 5 lõikes 2 nimetatule aramus § 9 lõigetes 2 ja 3 sätestatud Vabariigi Valitsuse ettepaneku tegemise ja erandi kohaldamise põhjendatuse kohta.

§ 11. Maavanema tegevus Vabariigi Valitsuse algatatud haldusterritoriaalse korralduse muutmisel

Maavanem esitab kohaliku omavalitsuse üksuste volikogude arvamused Vabariigi Valitsuse ettepaneku kohta koos Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 8 lõike 3 punktide 1 ja 2 tuleneva dokumentatsiooniga Rahandusministeeriumile hiljemalt kolmandal tööpäeval asjaomaste volikogude otsuste saamisest arvates.

§ 12. Kohaliku omavalitsuse üksuse tegevus Vabariigi Valitsuse ettepaneku saamisel

(1) Vabariigi Valitsuse algatatud haldusterritoriaalse korralduse muutmine toimub Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse §-s 8 sätestatud korras, arvestades käesolevas paragrahvis sätestatud erisusi. Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 8 lõike 3 punktis 3 ja lõikes 4 ning kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse § 11 lõikes 4 ja § 23 lõikes 4 sätestatud käesolevas seaduses sätestatud Vabariigi Valitsuse algatatud haldusterritoriaalse korralduse muutmise puhul ei kohaldata.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksus teeb pärast Vabariigi Valitsuse ettepaneku saamist järgmised toimingud:

1) selgitab välja elanike arvamuse haldusterritoriaalse korralduse muutmise kohta Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 7 lõike 8 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrusega sätestatud korras;

- 2) esitab hiljemalt 2017. aasta 15. maiks maavanemale otsuse vormis põhjendatud arvamuse Vabariigi Valitsuse ettepaneku kohta;
- 3) lepib hiljemalt 2017. aasta 15. juuniks teiste asjaomaste volikogudega kokku omavalitsusüksuse nime, haldusüksuse liigi ja sümboolika, haldusterritoriaalse korralduse või piiride muutmise ja kaasnevate võimalike organisatsiooniliste, eelarveliste ja muude varalisi kohustusi ja õigusi käsitlevate küsimuste lahendamises ning uue omavalitsusüksuse põhimääruse ja teiste õigusaktide vajalike muudatuste ettevalmistamises, lähtudes käesoleva paragrahvi lõigetest 5 ja 6, käesoleva seaduse §-dest 14–18 ning Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse §-st 9² (edaspidi *ühinemiskokkulepe*);
- 4) teeb hiljemalt 2017. aasta 15. juuniks koostöös asjaomaste volikogudega kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduses sätestatud valimistoimingud.

(3) Elanike arvamus selgitatakse asjaomastes kohaliku omavalitsuse üksustes välja kooskõlas käesoleva seaduse §-ga 6. Elanike küsitluse läbiviimise aeg määratakse Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 7 lõike 8 alusel kehtestatud korras. Kui kohaliku omavalitsuse üksused ei ole selgitanud elanike arvamust välja hiljemalt 2017. aasta 15. maiks, siis korraldab elanike arvamus väljaselgitamise asjaomane maavalitsus. Kui Vabariigi Valitsuse ettepaneku saanud kohaliku omavalitsuse üksused kuuluvad eri maakondadesse, korraldab elanike arvamus väljaselgitamise maavalitsus, kelle maakonna territooriumile jääb suurem osa haldusterritoriaalse korralduse muutmisel moodustuva kohaliku omavalitsuse üksuse elanikest.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 3 nimetatud kohaliku omavalitsuse üksuse nime ja haldusüksuse liigi valikul tuleb kohaliku omavalitsuse üksustel küsida eelnevalt arvamust kohanimeseaduse § 20 lõike 1 alusel moodustatud kohanimenõukogult. Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 3 nimetatud sümboolika tuleb kokku leppida teiste asjaomaste volikogudega vastavalt kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 14 lõikes 3 sätestatud tingimustele, küsides enne sümboolika kokku leppimist Riigikantselei arvamust, millega tuleb sümboolika kasutamisel arvestada.

(5) Ühinemiskokkuleppe eelnõu pannakse avalikkusele tutvumiseks välja ning määratakse ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtaeg, mis ei või olla lühem kui kaks nädalat eelnõu avalikustamisest arvates. Ühinemiskokkuleppe kinnitavad oma otsusega kõik Vabariigi Valitsuse ettepaneku saanud asjaomased volikogud ja see avaldatakse valla või linna veebilehel.

(6) Kui Vabariigi Valitsuse ettepaneku on saanud kohaliku omavalitsuse üksused, kellest vähemalt kaks on Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 9¹ alusel kinnitanud ühinemislepingu ja kelle suhtes on Vabariigi Valitsus võtnud vastu käesoleva seaduse §-s 8 nimetatud määruse, vormistatakse Vabariigi Valitsuse algatatud haldusterritoriaalse korralduse muutmise seaduse seaduse ühinemiskokkulepped ühinemislepingu muudatusena, mille kinnitavad kõik asjaomased volikogud.

(7) Kui kõik asjaomased volikogud ühinemiskokkulepet ei kinnita ning tegemist on kohaliku omavalitsuse üksustega, kellest vähemalt kaks on Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 9¹ alusel kinnitanud ühinemislepingu ja kelle suhtes on Vabariigi Valitsus võtnud vastu käesoleva seaduse §-s 8 nimetatud määruse, lähtutakse käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 3 nimetatud küsimuste lahendamisel ühinemislepingus kokkulepitust. Kui ühinemiskokkulepet ei kinnitata ja ühinemislepingut kinnitatud ei ole, siis lähtutakse käesoleva seaduse §-dest 14–18. Kohaliku omavalitsuse üksuse nime, liigi ja sümboolika kasutamisel võetakse kooskõlas käesoleva paragrahvi lõikega 4 aluseks selle kohaliku omavalitsuse üksuse nimi,

haldusüksuse liik ja sümboolika, kellega omavalitsusüksuse miinimumsuuruse kriteeriumile mittevastav kohaliku omavalitsuse üksus ühendatakse või liidetakse.

(8) Kui Vabariigi Valitsus on algatanud sellise kahe või enama omavalitsusüksuse miinimumsuuruse kriteeriumile mittevastava kohaliku omavalitsuse üksuse ühendamise, kes ei ole ühinemiskokkulepet kinnitanud, siis võetakse kooskõlas käesoleva paragrahvi lõikega 4 kasutusele elanike arvult suurima kriteeriumile mittevastava kohaliku omavalitsuse üksuse nimi, haldusüksuse liik ja sümboolika. Kohanimenõukogu ettepanekul võib Vabariigi Valitsus määrata kohaliku omavalitsuse üksusele ka muu nime.

(9) Kui volikogud ei ole käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 4 sätestatud toiminguid ja otsuseid teinud hiljemalt 2017. aasta 15. juuniks, teeb kohaliku omavalitsuse üksuse asukoha järgne maavanem koostöös asjaomaste volikogudega kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse §-s 70³ sätestatud valimistoimingud ja kinnitab otsused oma korraldusega hiljemalt 2017. aasta 19. juuliks.

(10) Kui Vabariigi Valitsuse ettepaneku saanud kohaliku omavalitsuse üksused, kellest ühe territooriumiosa on Vabariigi Valitsus arvanud teise kohaliku omavalitsuse üksuse koosseisu, ei lepi ühinemiskokkuleppes haldusterritoriaalse korralduse muutmisega kaasnevates eelarvelistes ja muudes varalisi kohustusi ja õigusi käsitlevate küsimuste lahendamises kokku, antakse sellele kohaliku omavalitsuse üksusele, kelle koosseisu territooriumiosa haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena arvatakse, üle järgmised varad:

- 1) territooriumiosal olevad kohaliku omavalitsuse üksuse kinnisasjad;
- 2) territooriumiosal oleva kohaliku omavalitsuse üksuse kinnisasjaga otseselt seotud kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse § 34 lõigetes 2 ja 7 nimetatud võlakohustused;
- 3) proportsioonis kohaliku omavalitsuse üksuse elanike arvu osakaaluga territooriumiosal oleva kohaliku omavalitsuse üksuse kinnisasjaga mitteseostatavad kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse § 34 lõigetes 2 ja 7 nimetatud võlakohustused, välja arvatud juhul, kui nimetatud võlakohustuste summa on alla 1000 euro.

§ 13. Vabariigi Valitsuse algatatud valdade ja linnade haldusterritoriaalse korralduse muutmise otsustamine

(1) Vabariigi Valitsuse määrus Vabariigi Valitsuse algatatud valdade ja linnade haldusterritoriaalse korralduse muutmise kohta võetakse Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 3 lõike 1 ning § 7¹ lõigete 2 ja 3 alusel vastu hiljemalt 2017. aasta 15. juuliks.

(2) Vabariigi Valitsuse algatatud haldusterritoriaalse korralduse ning sellest tulenev haldusüksuste nimistu muudatus valdade ja linnade kohta jõustub 2017. aastal kohaliku omavalitsuse volikogu korraliste valimiste valimistulemuste väljakuulutamise päeval.

4. peatükk

Valdade ja linnade haldusterritoriaalse korralduse muutmisega kaasnevad muud kohaliku omavalitsuse üksuste õigused ja kohustused

§ 14. Haldusüksuse liigi säilitamine

(1) Linn, mille elanike arv on rahvastikuregistri andmete kohaselt 2017. aasta 1. jaanuari seisuga vähemalt 5000, võib säilitada ühinemise tulemusel moodustuva haldusüksuse liigi „linn“, kui ühineva linna elanike arv moodustab ühinenud kohaliku omavalitsuse üksuste elanike koguarvust vähemalt poole.

(2) Enne 2017. aastat ühinenud kohaliku omavalitsuse üksused, millest ühe omavalitsusüksuse liik enne ühinemist oli „linn“ ning vallasisese linna territooriumil elavate elanike arv on rahvastikuregistri andmete kohaselt 2017. aasta 1. jaanuari seisuga vähemalt 5000, võivad taotleda haldusterritoriaalse korralduse muutmise käigus haldusüksuse liigi „linn“ taastamist, kui vallasisese linna territooriumi elanike arv moodustab kohaliku omavalitsuse üksuse elanike koguarvust vähemalt poole.

§ 15. Osavalla ja linnaosa moodustamine haldusterritoriaalse korralduse muutmisel

(1) Kohaliku omavalitsuse üksuste haldusterritoriaalse korralduse muutmisel võib ühineva kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu otsuse alusel moodustada ühinemise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse maa-alal ja piires osavalla või linnaosa koos selle osavalla- või linnaosakoguga. Nimetatud juhul ei ole osavalla või linnaosa moodustamiseks teiste ühinevate kohaliku omavalitsuse üksuste volikogude nõusoleku saamine vajalik. Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 57 lõike 2 kohase osavalla või linnaosa põhimääruse kinnitab käesoleva lõike ja kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 11 alusel haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu, kes sätestab selles ka osavalla- või linnaosakogu ülesanded.

(2) Ühinenud kohaliku omavalitsuse üksuse maa-alal moodustatud osavald või linnaosa ei või haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksus lõpetada esimese ühinemisjärgse valimisperioodi jooksul, välja arvatud osavalla- või linnaosakogu taotlusel.

(3) Ühinemislepingus või ühinemiskokkuleppes kokku lepitud osavalla või linnaosa õiguste ja täidetavate ülesannete muutmisel esimese ühinemisjärgse valimisperioodi jooksul on vajalik volikogu koosseisu vähemalt kahekolmandikuline häälteenamus.

§ 16. Õigusaktide kehtestamine ja kehtivus

(1) Haldusterritoriaalse korralduse muutmisel lähtutakse õigusaktide kehtestamisel ja kohaldamisel Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 14¹ lõigetest 4¹–4⁵.

(2) Haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu kehtestab valla või linna põhimääruse nelja kuu jooksul volikogu valimistulemuste väljakuulutamise päevast alates ning uue põhimääruse kehtestamiseni lähtutakse ühinemislepingus või ühinemiskokkuleppes kokku lepitud ühinenud kohaliku omavalitsuse üksuse põhimäärusest. Kui ühinemislepingut või ühinemiskokkulepet ei ole kinnitatud, võetakse aluseks selle kohaliku omavalitsuse üksuse põhimäärus, kellega omavalitsusüksuse miinimumsuuruse kriteeriumile mittevastav kohaliku omavalitsuse üksus liidetakse või ühendatakse.

(3) Kuni haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse põhimääruse kehtestamiseni võib moodustunud kohaliku omavalitsuse üksus kasutada ühinemislepingus või ühinemiskokkuleppes kokku lepitud ühineva valla või linna sümboolikat.

(4) Ühinemisleping ja ühinemiskokkulepe jõustuvad volikogude valimistulemuste väljakuulutamise päeval ning need kehtivad järgmise kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu valimistulemuste väljakuulutamiseni.

(5) Ühinemislepingu ja ühinemiskokkuleppe muutmiseks esimese valimisperioodi jooksul pärast haldusterritoriaalse korralduse muudatuse jõustumist on vajalik volikogu koosseisu vähemalt kahekolmandikuline häälteenamus.

§ 17. Kohaliku omavalitsuse üksuse organite, ametiasutuste ja nende hallatavate asutuste struktuur

(1) Kohaliku omavalitsuse üksuse organite ja ametiasutuste ning nende hallatavate asutuste struktuur kehtestatakse Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 14¹ lõigetes 12 ja 13 sätestatud korras.

(2) Haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse ametiasutused alustavad tööd 2018. aasta 1. jaanuaril.

§ 18. Töötajate ja ametnikega seotud küsimused

(1) Ühinenud kohaliku omavalitsuse üksuse ametiasutuse ja hallatava asutuse ametnikud ja töötajad viiakse vastavalt avaliku teenistuse seaduse § 98 lõike 1 punktide 1 ja 2 ning töölepingu seaduse § 112 lõike 1 alusel üle haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustuva kohaliku omavalitsuse üksuse moodustatava uue ametiasutuse koosseisu.

(2) Ühinenud kohaliku omavalitsuse üksuse ametnik, kelle ametikoht ja teenistusülesanded kohaliku omavalitsuse üksuste haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustatava uue ametiasutuse koosseisus ei muutu selliselt, et see eeldaks ametnikult uuel ametikohal teistsugust haridust, töökogemust, teadmisi või oskusi, jätkab teenistust haldusterritoriaalse korralduse muutmise käigus moodustuva kohaliku omavalitsuse üksuse moodustatava uue ametiasutuse koosseisus.

(3) Ühinenud kohaliku omavalitsuse üksuse töötaja, kelle töökoht ja -ülesanded kohaliku omavalitsuse üksuste haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustatava uue ametiasutuse koosseisus ei muutu selliselt, et see eeldaks töötajalt uuel töökohtal teistsugust haridust, töökogemust, teadmisi või oskusi, jätkab teenistust haldusterritoriaalse korralduse muutmise käigus moodustuva kohaliku omavalitsuse üksuse moodustatava uue ametiasutuse koosseisus.

(4) Haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustuva kohaliku omavalitsuse üksuse moodustatava uue ametiasutuse ametikohtade täitmisel võib avaliku teenistuse seaduse § 16 lõike 2 kohaselt loobuda avaliku konkursi korraldamisest ja korraldada sisekonkursi.

(5) Kui ametniku senine ametikoht haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustatava uue ametiasutuse koosseisus koondatakse, pakutakse ametnikule avaliku teenistuse seaduse § 90 lõike 7 alusel võimaluse korral muud tema haridusele, töökogemusele, teadmistele ja oskustele vastavat ning eelmise ametikohaga sarnaste teenistusülesannetega töö- või ametikohta haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse ametiasutuse koosseisus. Kui ametniku senine ametikoht koondatakse ja talle pakutakse töökohta, tuleb ametnikule teenistusest vabastamisel maksta avaliku teenistuse seaduse § 102 lõigetes 1 ja 2 sätestatud tingimustel koondamishüvitist.

(6) Kui töötaja senine töökoht haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustatava uue ametiasutuse koosseisus koondatakse, pakutakse töötajale töölepingu seaduse § 89 lõike 3 alusel võimaluse korral muud tema haridusele, töökogemusele,

teadmistele ja oskustele vastavat ning eelmise töökohaga sarnaste tööülesannetega töökohta haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse ametiasutuse koosseisus.

§ 19. Kohaliku omavalitsuse üksuse juhtide sotsiaalsed garantiid

(1) Asjaomase kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu esimehele, vallavanemale ja linnapeale makstakse tema volituste lõppemisel ühekordset hüvitist järgmiselt:

1) kui nimetatud isiku volitused on lõppenud volikogude algatusel toimuva valdade või linnade haldusterritoriaalse korralduse muutmise tõttu ja isik on vallavanema, linnapea või volikogu esimehena sellel ametikohal töötanud vähem kui ühe aasta enne ühinemise käigus moodustunud uue kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu valimistulemuste väljakuulutamise päeva, makstakse volikogu otsusega hüvitist kohaliku omavalitsuse volikogu valimistulemuste väljakuulutamise päevale eelnenud kahe aasta vastava ametikoha kuu keskmise ametipalga, töötasu või hüvituse 6-kordses ulatuses;

2) kui nimetatud isiku volitused on lõppenud volikogude algatusel toimuva valdade või linnade haldusterritoriaalse korralduse muutmise tõttu ja isik on vallavanema, linnapea või volikogu esimehena sellel ametikohal töötanud vähemalt ühe aasta enne ühinemise käigus moodustunud uue kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu valimistulemuste väljakuulutamise päeva, makstakse volikogu otsusega hüvitist kohaliku omavalitsuse volikogu valimistulemuste väljakuulutamise päevale eelnenud kahe aasta vastava ametikoha kuu keskmise ametipalga, töötasu või hüvituse 12-kordses ulatuses.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud hüvitist ei maksta, kui volikogu valib lõikes 1 nimetatud isiku vallavanema, linnapea või volikogu esimehe ametikohale uueks tähtajaks.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhul ei kohaldata kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse §-s 54¹ sätestatud.

(4) Vabariigi Valitsuse algatatud valdade ja linnade haldusterritoriaalse korralduse muutmisel kohaldatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 54¹ lõigetes 3–4 sätestatud kohaliku omavalitsuse üksuste juhtidele hüvitise maksmise korda, millega kaasnevad kulud kaetakse käesoleva seaduse §-s 24 sätestatud korras, välja arvatud juhul, kui Vabariigi Valitsuse algatatud haldusterritoriaalse korralduse muutmise käigus ühendatakse omavalitsusüksuse miinimumsuuruse kriteeriumile mittevastav kohaliku omavalitsuse üksus käesoleva seaduse §-s 8 nimetatud määruse kohaselt ühineva kohaliku omavalitsuse üksusega. Sellisel juhul makstakse käesoleva seaduse §-s 8 nimetatud Vabariigi Valitsuse määramises sätestatud kohaliku omavalitsuse üksuse juhtidele hüvitist käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud määras.

§ 20. Ühinemistoetuse maksmise alus ja määrad

(1) Kohaliku omavalitsuse üksuse volikogude algatatud haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksustele makstakse ühinemistoetust, lähtudes käesolevas paragrahvis sätestatule lisaks käesoleva seaduse §-dest 21–23. Kohaliku omavalitsuse üksuste ühinemise soodustamise seaduses sätestatud, välja arvatud selle § 6 lõikes 2 nimetatud kulude loetelu ja sama paragrahvi lõikeid 3, 6, 7, 8 ja 9, ei kohaldata.

(2) Ühinemistoetuse määr on 50 eurot ühinenud kohaliku omavalitsuse üksuse elaniku kohta. Ühinenud kohaliku omavalitsuse üksuse kohta on ühinemistoetuse minimaalne suurus 150 000 eurot ja maksimaalne suurus 400 000 eurot.

§ 21. Ühinemistoetuse arvutamise alused

(1) Ühinenud kohaliku omavalitsuse üksusele arvutatakse ühinemistoetust minimaalses suuruses, kui elaniku kohta arvutatud ühinemistoetuse määra ja kohaliku omavalitsuse üksuse elanike arvu alusel arvutatud toetuse suurus on väiksem kui ühinemistoetuse minimaalne suurus.

(2) Ühinenud kohaliku omavalitsuse üksusele arvutatakse ühinemistoetust maksimaalses suuruses, kui elaniku kohta arvutatud ühinemistoetuse määra ja kohaliku omavalitsuse üksuse elanike arvu alusel arvutatud toetuse suurus on suurem kui ühinemistoetuse maksimaalne suurus.

(3) Kui ühinemise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse elanike arv on väiksem kui 3000, arvutatakse iga ühinenud kohaliku omavalitsuse üksuse kohta ühinemistoetust vastavalt toetuse minimaalsele suurusele.

(4) Kui ühinemise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse elanike arv on võrdne 5000-ga või sellest suurem, arvutatakse iga ühinenud kohaliku omavalitsuse üksuse kohta ühinemistoetust elaniku kohta kahekordses määras või ühinemistoetuse kahekordses minimaalses või maksimaalses suuruses.

(5) Kui ühinemise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse elanike arv on võrdne 3000-ga või sellest suurem, kuid väiksem kui 5000, arvutatakse iga ühinenud kohaliku omavalitsuse üksuse kohta ühinemistoetust sõltuvalt ühinemise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse elanike arvust vastavalt käesoleva paragrahvi lõikele 6.

(6) Lineaarselt kasvava ühinemistoetuse arvutamise aluseks on toetuse määr elaniku kohta, mida suurendatakse alates ühinemise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse 3000. elanikust iga järgneva elaniku kohta 2,5 senti võrra, kuid mitte suuremaks kui toetuse kahekordne määr elaniku kohta. Ühinenud kohaliku omavalitsuse üksuse kohta arvutatud ühinemistoetuse minimaalne suurus suureneb lineaarselt samas proportsioonis elaniku kohta arvutatud ühinemistoetuse määra kasvuga, kuid mitte suuremaks kui toetuse kahekordne minimaalne suurus.

(7) Kui ühinemise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse elanike arv on võrdne 11 000-ga või sellest suurem või kui moodustub maakonnasuurune kohaliku omavalitsuse üksus, mille elanike arv võib olla ka väiksem kui 11 000, arvestatakse ühinemise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksusele 500 000 eurot täiendavat toetust.

(8) Territooriumiosa ühe kohaliku omavalitsuse üksuse koosseisust teise kohaliku omavalitsuse üksuse koosseisu arvamisel arvutatakse selle elaniku kohta ühinemistoetust, kui:

- 1) ühinemise tulemusel moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse koosseisu on arvatud teise kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumiosa;
- 2) omavalitsusüksuse miinimumsuuruse kriteeriumile vastava ja ühinemises mitte osalenud kohaliku omavalitsuse üksuse koosseisu on arvatud teise kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumiosa tingimusel, et kohaliku omavalitsuse üksus, kelle koosseisust territooriumiosa välja arvati, on ühinenud mõne kohaliku omavalitsuse üksusega.

(9) Kui ühinemise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse koosseisu on arvatud territooriumiosa, võetakse käesoleva paragrahvi lõigetes 3–5 sätestatud alustel iga

ühinenud kohaliku omavalitsuse üksuse ja selle koosseisu arvatud territooriumiosa kohta ühinemistoetuse arvutamisel aluseks ühinemise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse elanike arv koos üle võetud territooriumiosa elanike arvuga.

(10) Käesoleva paragrahvi lõike 8 punktis 2 nimetatud juhul on ühinemistoetuse määr elaniku kohta kahekordne.

(11) Käesoleva paragrahvi lõikes 8 sätestatud tingimustel territooriumiosa teise kohaliku omavalitsuse üksuse koosseisu arvamisest ei vähendata ühinemistoetuse arvutamisel ühinenud kohaliku omavalitsuse üksuse elanike arvu üle antud territooriumiosa elanike arvu võrra.

(12) Ühinemistoetuse arvutamisel võetakse aluseks elanike arv rahvastikuregistri andmete kohaselt 2017. aasta 1. jaanuari seisuga. Ühinemistoetus arvutatakse kümne euro täpsusega.

§ 22. Ühinemistoetuse maksmise kord

(1) Iga ühinenud kohaliku omavalitsuse üksuse ja selle koosseisu arvatud territooriumiosa kohta käesoleva seaduse § 21 lõigetes 1–6 ja 9 sätestatud alustel arvutatud ühinemistoetus summeeritakse ja makstakse ühinemise käigus moodustunud kohaliku omavalitsuse üksusele.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel välja makstavast ühinemistoetusest vähemalt üks neljandik kantakse ühinemise käigus moodustunud kohaliku omavalitsuse üksusele üle hiljemalt 2017. aasta lõpuks, pool toetusest 2018. aasta esimesel poolaastal ning ülejäänud summa hiljemalt 2019. aasta esimeses kvartalis.

(3) Käesoleva seaduse § 21 lõikes 7 nimetatud täiendav toetus kantakse ühinemise käigus moodustunud kohaliku omavalitsuse üksusele üle hiljemalt 2019. aasta esimeses kvartalis.

(4) Käesoleva seaduse § 21 lõike 8 punktis 2 nimetatud juhul kantakse kohaliku omavalitsuse üksusele, kelle koosseisu arvati territooriumiosa, ühinemistoetus üle hiljemalt 2017. aasta lõpuks.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigete 1–4 alusel välja makstava ühinemistoetuse vahendid nähakse ette riigieelarves. Ühinemistoetuse jaotuse ühinemise tulemusel moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuste lõikes kinnitab Vabariigi Valitsus korraldusega.

(6) Valla- või linnavalitsus esitab ühe kuu jooksul pärast ühinemise käigus moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu valimiste tulemuste väljakuulutamist Rahandusministeeriumile ühinemistoetuse eraldamise taotluse, milles selgitab ühinemistoetuse kasutamist vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse ühinemise soodustamise seaduse § 6 lõikele 2.

(7) Valla- või linnavalitsus ei pea 2018. aasta ja 2019. aasta ühinemistoetuse väljamakse saamiseks täiendavat käesoleva paragrahvi lõike 6 kohast taotlust esitama.

§ 23. Ühinemistoetuse kasutamine

(1) Volikogu algatatud kohaliku omavalitsuse üksuste haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksusele riigieelarvest eraldatavat ühinemistoetust saab kasutada kohaliku omavalitsuse üksuste ühinemise soodustamise seaduse § 6 lõikes 2 nimetatud toimingute kulude katteks.

(2) Käesoleva seaduse § 19 lõikes 1 nimetatud ühekordset hüvitist makstakse asjaomase kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu esimehele, vallavanemale ja linnapeale nende volituste lõppemisel kohaliku omavalitsuse üksusele eraldatud ühinemistoetusest.

§ 24. Vabariigi Valitsuse algatatud valdade ja linnade haldusterritoriaalse korralduse muutmise seonduvate kulude katmine

(1) Vabariigi Valitsuse algatatud kohaliku omavalitsuse üksuste haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksusele ühinemistoetusi ei maksta, välja arvatud nende kohaliku omavalitsuse üksuste puhul, kelle haldusterritoriaalse korralduse muutmiseks on Vabariigi Valitsus kehtestanud käesoleva seaduse §-s 8 nimetatud määruse. Vabariigi Valitsuse algatatud haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksusele hüvitatakse riigieelarvest kohaliku omavalitsuse üksuste ühinemise soodustamise seaduse § 6 lõike 2 punktides 1–4¹ või käesoleva seaduse § 12 lõike 2 punktis 4 nimetatud tegelikud tehtud kulud kuludokumentide alusel, kuid mitte rohkem kui 100 000 euro ulatuses.

(2) Valdkonna eest vastutav minister võib kehtestada käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kulude hüvitamise täpsemad tingimused ja korra. Ühinemise kulude hüvitise jaotuse ühinemise tulemusel moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuste lõikes kinnitab Vabariigi Valitsus korraldusega.

(3) Käesoleva seaduse § 12 lõigete 3 ja 9 täitmisest tulenevad maavanema kulud kaetakse riigieelarve seaduse § 58 lõike 3 alusel kehtestatud korras.

§ 25. Kohaliku omavalitsuse üksuse võlakohustuste võtmine enne haldusterritoriaalse korralduse muudatuse jõustumist

Enne haldusterritoriaalse korralduse muudatuse jõustumist peavad asjaomased volikogud võlakohustuste võtmisel kuni valimistulemuste väljakuulutamise päevani konsensuslikult heaks kiitma kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse § 34 lõike 2 punktides 1–3, 5² ja 7 ning lõikes 7 nimetatud võlakohustuse ja muude tulevastel eelarveaastatel raha väljamaksmist nõudvate pikaajaliste kohustuste võtmise:

1) Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 9¹ kohase ühinemislepingu või käesoleva seaduse § 12 lõikes 3 nimetatud ühinemiskokkuleppe kõigi volikogude poolt kinnitamise päevast alates;

2) Vabariigi Valitsuse algatatud haldusterritoriaalse korralduse muutmise ettepanekuga mittenõustumise korral käesoleva seaduse § 13 lõikes 1 nimetatud määruse vastuvõtmise päevast alates.

5. peatükk Rakendussätted

§ 26. Seaduse rakendamine

(1) Käesoleva seaduse §-des 1–25 sätestatud kohaldatakse aastatel 2016–2018 haldusreformi rakendamise käigus valdade ja linnade haldusterritoriaalse korralduse muudatuste ettevalmistamisel ja elluviimisel.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksustele, kes on maavanemale esitanud Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 9 lõike 9 kohase taotluse enne 2016. aasta 1. augustit, ei kohaldata käesoleva seaduse §-des 4–6 ning § 7 lõikes 3 sätestatud.

§ 27. Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse muutmise

Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2¹ lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Haldusüksus on haldusjaotusel põhinev, seaduse ja teiste õigusaktidega kindlaks määratud nime, liigi ja piiridega üksus, mille territooriumi ulatuses teostatakse riiklikku või omavalitsuslikku haldamist.“;

2) paragrahvi 6 lõiked 1–5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Vald ja linn jagunevad asustusüksusteks.

(2) Asustusüksused on asulad, milleks on tuumlinnad, külad, alevikud, alevid ja asumid.

(3) Linn haldusüksusena on samades piirides ka asula. Kui linnas haldusüksusena asub linn asustusüksusena, tähistatakse haldusüksusesisene linn liigisõnaga „tuumlinn“.

(4) Linn asustusüksusena võib jaguneda asumiteks, mis hõlmavad tervikuna vastava asustusüksuse maa-ala.

(5) Asustusüksuste liigi, nime ja lahkmeejoonte määramise alused ja korra kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.“;

3) paragrahvi 7 lõige 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(7) Haldusterritoriaalse korralduse ja haldusüksuse piiride muutmisel selgitatakse küsitluse teel välja asjaomase kohaliku omavalitsuse üksuse elanike arvamus haldusterritoriaalse korralduse ja haldusüksuse piiride muutmise kohta. Arvamust küsitakse elanike küsitluse ajaks vähemalt 16-aastaseks saanud elanikelt, kes elavad püsivalt asjaomase kohaliku omavalitsuse üksuse maa-alal ja kelle elukoha aadressiandmed on kantud Eesti rahvastikuregistrisse, kooskõlas järgmiste alustega:

1) haldusterritoriaalse korralduse muutmisel korraldatakse elanike arvamuse väljaselgitamine kõigis asjaomastes omavalitsusüksustes;

2) territooriumiosa ühe haldusüksuse koosseisust teise haldusüksuse koosseisu arvamisel korraldatakse elanike arvamuse väljaselgitamine asjaomasel territooriumiosal asustusüksuste kaupa;

3) haldusüksuste piiride korrigeerimisel vastavalt maakorraldus- ja ehitusplaneerimisvajadustele elanike arvamuse väljaselgitamist üldjuhul ei toimu, vajaduse korral selgitatakse vaid asjaomaste elanike arvamus;

4) välja võib selgitada ka nende valla või linna territooriumil asuva kinnisasja ja eluruumi kui vallasasja omanike arvamuse, kes ei ole selle valla või linna elanikud.“;

4) paragrahvi 7 täiendatakse lõikega 7¹ järgmises sõnastuses:

„(7¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud elanike arvamuse väljaselgitamiseks korraldatavast küsitlusest ei võta osa isik, kes on:

- 1) valimisõiguse tähenduses teovõimetuks tunnistatud;
- 2) kohtu poolt süüdi mõistetud ja kannab karistust kinnipidamiskohas.“;

5) paragrahvi 7 lõige 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(8) Haldusterritoriaalse korralduse ja haldusüksuse piiride muutmisega kaasneva elanike arvamuse väljaselgitamise ulatuse ja korra kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.“;

6) paragrahvi 7¹ pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 7¹. Haldusterritoriaalse korralduse ning haldusüksuste piiride ja nime muutmise otsustamine ning valla ja linna maakondliku kuuluvuse ja liigi muutmine“;

7) paragrahvi 7¹ lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Valla või linna haldusüksuse liigi muutmise otsustab Vabariigi Valitsus.“;

8) paragrahvi 8 lõiget 3 täiendatakse punktiga 1¹ järgmises sõnastuses:

„1¹) korraldada selle valla või linna elanike arvamuse väljaselgitamine ja esitada maavanemale volikogu kinnitatud andmed valla- või linnaelanike arvamuse väljaselgitamise kohta koos käesoleva lõike punktis 1 nimetatud otsusega;“;

9) paragrahvi 8¹ lõike 6 punkt 1, lõike 8 punkt 5 ja lõige 12 tunnistatakse kehtetuks;

10) paragrahvi 9 lõike 6 punkt 1 ja lõike 9 punkt 4 tunnistatakse kehtetuks;

11) paragrahvi 9 lõike 9 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) volikogu kinnitatud andmed valla- või linnaelanike arvamuse väljaselgitamise kohta, kus on näidatud elanike küsitluse läbiviimise aeg ja koht, haldusüksuse vähemalt 16-aastaste elanike arv ja küsitluses osalenud elanike arv ning küsitluse tulemused.“;

12) paragrahvi 9¹ lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) omavalitsusüksuse nimi, liik ja sümboolika;“;

13) paragrahvi 9¹ lõiget 1 täiendatakse punktidega 6¹ ja 6² järgmises sõnastuses:

„6¹) osavalla või linnaosa moodustamine;

6²) moodustatavate valimisringkondade arv;“;

14) paragrahvi 9¹ täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud omavalitsusüksuse poolt kasutusele võetava sümboolika kohta tuleb enne sümboolika kokku leppimist küsida Riigikantselei arvamust.“;

15) paragrahvi 9¹ lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;

16) seadust täiendatakse §-ga 9² järgmises sõnastuses:

„§ 9². Õigusvõime ja õigusjärglus

(1) Haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustuva kohaliku omavalitsuse üksusel tekib õigusvõime kohaliku omavalitsuse volikogu valimistulemuste väljakuulutamise päeval.

(2) Ühinemise tulemusena kohaliku omavalitsuse üksuse moodustamisel ühinev kohaliku omavalitsuse üksus kui avalik-õiguslik juriidiline isik lõpeb. Ühinemise tulemusena moodustuv kohaliku omavalitsuse üksus on ühinenud kohaliku omavalitsuse üksuste üldõigusjärglane.

(3) Liitumise tulemusena kohaliku omavalitsuse üksuse reorganiseerimisel lõpetatakse ainult liituv kohaliku omavalitsuse üksus kui avalik-õiguslik juriidiline isik. Kohaliku omavalitsuse üksus, kellega liituv kohaliku omavalitsuse üksus liideti, on liituva kohaliku omavalitsuse üksuse üldõigusjärglane.“;

17) paragrahvi 14¹ täiendatakse lõigetega 4¹–4⁵ järgmises sõnastuses:

„(4¹) Ühinenud kohaliku omavalitsuse üksuste õigusaktid kehtivad kuni haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse õigusaktide kehtestamiseni selle kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumil, milles nad valdade ja linnade ühinemiseni kehtisid.

(4²) Haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu kehtestab valla või linna põhimääruse nelja kuu jooksul volikogu valimistulemuste väljakuulutamise päevast arvates ning uue põhimääruse kehtestamiseni lähtutakse ühinemislepingus kokku lepitud ühinenud kohaliku omavalitsuse üksuse põhimäärusest.

(4³) Haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse koosseisu üle viidav hallatav asutus tegutseb kuni asutuse uue põhimääruse kehtestamiseni seni kehtinud põhimääruse järgi.

(4⁴) Haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse arengukava vastuvõtmiseni ja üldplaneeringu kehtestamiseni kehtivad ühinenud kohaliku omavalitsuse üksuste arengukavad ja üldplaneeringud nendel territooriumidel, milles need enne ühinemist või liitumist kehtestati. Kuni ühinemise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse arengukava vastuvõtmiseni lähtutakse otsustamisel kõigi ühinenud kohaliku omavalitsuse üksuste arengukavadest.

(4⁵) Kuni haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse valla või linna põhimääruse kehtestamiseni võib moodustunud kohaliku omavalitsuse üksus kasutada ühinemislepingus kokku lepitud ühineva valla või linna sümboolikat, mis vastab kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 14 lõikes 3 nimetatud nõuetele.“;

18) paragrahvi 14¹ lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Kui haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu valimiste tulemused kuulutatakse välja vahemikus 1. oktoober kuni 31. detsember, kinnitab haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu arengukava ja eelarvestrateegia hiljemalt ühinemise aastale järgneva aasta 15. oktoobriks.“;

19) paragrahvi 14¹ täiendatakse lõigetega 5¹ ja 5² järgmises sõnastuses:

„(5¹) Kui haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu valimiste tulemused kuulutatakse välja muul ajal kui käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud perioodil, kinnitab haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu arengukava ja eelarvestrateegia üheksa kuu jooksul pärast volikogu valimiste tulemuste väljakuulutamist.

(5²) Kuni haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse arengukava ja eelarvestrateegia vastuvõtmiseni kehtivad ühinenud kohaliku omavalitsuse üksuste arengukavad ja eelarvestrateegiad, millest tuleb lähtuda haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse eelarve koostamisel.“;

20) paragrahvi 14¹ täiendatakse lõigetega 11–14 järgmises sõnastuses:

„(11) Haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu kehtestab moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse üldplaneeringu kolme aasta jooksul moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu valimiste tulemuste väljakuulutamise päevast arvates.

(12) Pärast haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena ühinemise teel uue kohaliku omavalitsuse üksuse kui avalik-õigusliku juriidilise isiku moodustumist viiakse kõik ühinenud kohaliku omavalitsuse üksuste senised täitevorganid ning ametiasutused ja ametiasutuste hallatavad asutused üle moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse koosseisu.

(13) Haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse ametiasutuse struktuuri, koosseisu ja palgajuhendi kehtestab uus valitud volikogu.

(14) Korraliste volikogu valimiste käigus toimunud haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse moodustatavad uued ametiasutused alustavad tööd ühinemisele järgneva aasta 1. jaanuaril.“.

§ 28. Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse muutmine

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 19 lõike 2 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) kui volikogu liige on samas vallas või linnas valitud vallavanemaks või linnapeaks, kinnitatud valla- või linnavalitsuse liikmeks, nimetatud osavalla või linnaosa vanemaks või nimetatud ametisse palgaliseks valitsuse liikmeks;“;

2) paragrahvi 19 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Käesoleva paragrahvi 2. lõike punktis 1 sätestatud piirang ei kehti volikogu uude koosseisu valitud eelmise koosseisu poolt valitud vallavanema, linnapea, kinnitatud või ametisse nimetatud valitsuse liikme ja ametisse nimetatud osavalla või linnaosa vanema suhtes, kes jätkavad oma tegevust kuni volikogu poolt uue valitsuse kinnitamiseni.“;

3) paragrahvi 20 lõikes 5¹ asendatakse läbivalt sõnad „ülevallalises või -linnalises“ sõnaga „ülelinnalises“;

4) paragrahvi 20 lõige 8¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(8¹) Kui Tallinnas ei ole valimisringkonnas samal erakonnal või valimisliidul rohkem asendusliikmeks registreeritud kandidaate, on asendusliikmeks sama erakonna või valimisliidu ülelinnalises nimekirjas kandideerinud esimene asendusliikmeks registreeritud kandidaat. Kui erakonnal või valimisliidul ei ole ülelinnalises nimekirjas rohkem registreeritud asendusliikmeid, saab volikogu liikmeks asendusliige, kes on määratud ülelinnaliste nimekirjade vahel jaotatud lisamandaadi alusel.“;

5) paragrahvi 20¹ lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Volikogu liikme volituste taastumisel lõpevad selle asendusliikme volitused, kes on viimasena määratud asendama lisamandaadi alusel või samas erakonnas või valimisliidus kandideerinud volikogu liiget sellest valimisringkonnast või ülelinnalisest nimekirjast.“;

6) paragrahvi 22 lõike 1 punkt 10 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„10) haldusterritoriaalse korralduse ning haldusüksuse piiride ja nime muutmise algatamine, otsustamine, taotlemine ja nende kohta arvamuse andmine;“;

7) paragrahvi 22 lõiget 1 täiendatakse punktiga 10¹ järgmises sõnastuses:

„10¹) haldusterritoriaalse korralduse muutmisel vastu võetud ühinemislepingu ja ühinemiskokkuleppe muutmine;“;

8) paragrahvi 22 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Seadusega kohaliku omavalitsuse, kohaliku omavalitsuse üksuse või kohaliku omavalitsuse organi pädevusse antud küsimused otsustab omavalitsusüksuse nimel volikogu, kes võib nende küsimuste lahendamise volitada valitsusele või volikogu poolt määratud osavalla või linnaosa esinduskogule, ametiasutusele, asutuse struktuuriüksusele või ametnikule.“;

9) paragrahvi 35 täiendatakse lõigetega 4¹ ja 4² järgmises sõnastuses:

„(4¹) Kui sihtasutuse asutanud vald või linn ühineb ja kohaliku omavalitsuse üksuse õigusjärglus läheb üle haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksusele, ei kohaldata sihtasutuste seaduse § 5 lõikes 5 sätestatud ja sihtasutuse asutajaõigused lähevad üle haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksusele.“;

(4²) Kui mittetulundusühingu liikmeks olev vald või linn ühineb ja kohaliku omavalitsuse üksuse õigusjärglus läheb üle haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksusele, ei kohaldata mittetulundusühingute seaduse § 14 lõikes 2 sätestatud, välja arvatud Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 69 lõikes 2 nimetatud kohaliku tegevusgrupi liikmeks oleva kohaliku omavalitsuse üksuse liikmeõiguste suhtes.“;

10) paragrahvi 37² täiendatakse lõikega 4¹ järgmises sõnastuses:

„(4¹) Kui vallas või linnas on moodustatud osavald või linnaosa, esitatakse arengukava ja eelarvestrateegia eelnõu seisukoha kujundamiseks ja ettepanekute esitamiseks osavalla või

linnaosa esinduskogule (edaspidi *osavalla- või linnaosakogu*), kelle ettepanekute arutelu toimub käesoleva paragrahvi lõigete 1 ja 2 alusel sätestatud korras ja tähtaegadel.“;

11) paragrahvi 45 lõikes 5 asendatakse arv „10“ arvuga „10¹“;

12) paragrahvi 45 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

„(6) Kohaliku omavalitsuse üksuste haldusterritoriaalse korralduse muutmisel vastu võetud ühinemislepingu muutmiseks esimese valimisperioodi jooksul pärast haldusterritoriaalse korralduse muudatuse jõustumist on vajalik volikogu koosseisu vähemalt kahekolmandikuline häälteenus.“;

13) paragrahvi 52 lõiget 1 täiendatakse punktiga 1¹ järgmises sõnastuses:

„1¹) pole nelja kuu jooksul haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu valimistulemuste väljakuulutamise päevast arvates kehtestanud ühinemise tulemusena moodustunud valla või linna põhimäärust.“;

14) paragrahvi 56 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Osavald või linnaosa on valla või linna maa-alal ja koosseisus volikogu kinnitatud osavalla või linnaosa põhimääruse alusel tegutsev üksus, mille eesmärk on kohaliku omavalitsuse üksuse elanike kaasamine kohaliku elu küsimuste otsustamisse ning piirkondlike huvide esindamine valla või linna ülesannete täitmisel.

(2) Osavalla või linnaosa elanike esinduskoguna moodustatakse osavallas või linnaosas osavalla või linnaosa põhimäärusega osavalla- või linnaosakogu, kelle liikmed valitakse demokraatlikkuse põhimõttel nimetatud põhimääruses sätestatud korras.

(3) Osavalla- või linnaosakogu valib osavalla- või linnaosakogu esimehe.“;

15) paragrahvi 57 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Osavalla või linnaosa võib moodustada kohaliku omavalitsuse üksuste haldusterritoriaalse korralduse muutmisel, kui see on ühinemislepinguga kokku lepitud. Ühinemislepinguga moodustatud osavald või linnaosa alustab tegevust kohaliku omavalitsuse volikogu valimistulemuste jõustumise päevast.“;

16) paragrahvi 57 lõiget 2 täiendatakse punktiga 1¹ järgmises sõnastuses:

„1¹) osavalla või linnaosa elanike esinduskoguna osavalla- või linnaosakogu moodustamise kord ning osavalla- või linnaosakogu esimehe valimise kord.“;

17) paragrahvi 57 lõike 2 punktid 2–5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) osavalla või linnaosa valitsuse moodustamise kord, kui moodustatakse osavalla või linnaosa valitsus;

3) osavalla või linnaosa vanema ametisse nimetamise kord, kui osavallas või linnaosas moodustatakse osavalla või linnaosa vanema ametikoht, kusjuures vanema volituste tähtaeg ei tohi ületada antud valla- või linnavalitsuse volituste tähtaega;

4) osavalla- või linnaosakogu, osavalla- või linnaosakogu esimehe, osavalla või linnaosa valitsuse ja osavalla või linnaosa vanema volitused ning nende teostamiseks vajalikud valla või linna eelarvelised vahendid;

5) osavalla- või linnaosakogu, osavalla- või linnaosakogu esimehe, osavalla või linnaosa vanema ja osavalla või linnaosa valitsuse tegevuse järelevalve ning osavalla või linnaosa likvideerimise alused ja kord.“;

18) paragrahvi 57 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Osavalla- või linnaosakogul ega selle esimehel ja osavalla või linnaosa valitsusel ega vanemal ei ole õigustloova akti andmise õigust.“;

19) paragrahvi 57 täiendatakse lõikega 4¹ järgmises sõnastuses:

„(4¹) Osavalla- või linnaosakogu võib oma volituste piires ja ülesannete täitmiseks üksikaktina vastu võtta otsuseid.“;

20) paragrahvi 57 lõiked 6 ja 7 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Osavalla- või linnaosakogu otsustele ja osavalla või linnaosa vanema korraldustele kohaldatakse käesoleva seaduse § 31 lõigetes 1, 2, 3 ja 5 sätestatud nõudeid. Osavalla- või linnaosakogu otsustele kirjutab alla osavalla- või linnaosakogu esimees. Osavalla või linnaosa vanema korraldusele kirjutab alla osavalla või linnaosa vanem.

(7) Osavalla- või linnaosakogu otsuste ja osavalla või linnaosa vanema korralduste üle teostab kontrolli vallavanem või linnapea valla või linna põhimääruses sätestatud korras.“;

21) paragrahvi 57 lõige 8 tunnistatakse kehtetuks;

22) paragrahvi 57 täiendatakse lõigetega 9–13 järgmises sõnastuses:

“(9) Osavalla- või linnaosakogul on õigus teha kohaliku elu küsimustes valla- või linnavolikogule või valla- või linnavalitsusele küsimuste aruteluks ja õigusaktide vastuvõtmiseks, muutmiseks või kehtetuks tunnistamiseks algatusi, mis võetakse arutusele kahe kuu jooksul algatuse esitamisest arvates.

(10) Osavalla- või linnaosakogu algatus esitatakse valla- või linnavalitsusele eelnõuna või küsimuste korral kirjaliku järelepärimisena, mille allkirjastab osavalla- või linnaosakogu esimees. Kui algatatud küsimus kuulub volikogu pädevusse, esitab valitsus selle ühe kuu jooksul volikogule lahendamiseks koos omapoolse seisukohaga.

(11) Osavalla- või linnaosakogu esindajal on õigus osaleda algatuse arutelus volikogus või valitsuses.

(12) Haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustatud osavalda või linnaosa ei või likvideerida enne ühinemislepingu kehtivusaja lõppu, välja arvatud osavalla- või linnaosakogu taotlusel.

(13) Kui haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustatud osavalla või linnaosa õigused ja täidetavad ülesanded on kokku lepitud ühinemislepingus, siis tuleb nende muutmisel ühinemislepingu kehtivusaja jooksul lähtuda käesoleva seaduse § 45 lõikes 6 sätestatud volikogu liikmete häälteenamusest.”;

23) paragrahvi 57¹ lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Osavalla või linnaosa vanema nimetab ametikohale valla- või linnavalitsus osavalla või linnaosa põhimääruses sätestatud korras.“;

24) paragrahvi 57¹ lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Osavalla või linnaosa vanema vabastab teenistusest valla- või linnavalitsus avaliku teenistuse seaduses sätestatud teenistusest vabastamise alustel.“;

25) paragrahvi 57¹ täiendatakse lõigetega 3–5 järgmises sõnastuses:

„(3) Kui osavalla või linnaosa vanema ametikoht on moodustatud poliitiliste ülesannete täitmiseks, siis vabastab osavalla või linnaosa vanema teenistusest valla- või linnavalitsus, kui vallavanema või linnapea hinnangul vallavanema või linnapea ja osavalla või linnaosa vanema koostöö ei laabu.

(4) Osavalla või linnaosa vanemat ei tohi käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud alusel teenistusest vabastada enne kuue kuu möödumist vallavanema või linnapea ja osavalla või linnaosa vanema koos töötamise algusest.

(5) Osavalla või linnaosa vanema teenistussuhte viimane päev käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud alusel ametist vabastamisel on teenistusest vabastamise teates märgitud päev.“;

26) seadust täiendatakse §-ga 70³ järgmises sõnastuses:

„§ 70³. Käesoleva seaduse 8. peatüki rakendamise erisus

Osavaldade ja linnaosade puhul, mis on moodustatud käesoleva seaduse 8. peatüki alusel, ning osavaldades ja linnaosades nende elanike huvide esindamiseks loodud esinduskogude puhul, mis on moodustatud valla või linna põhimääruse alusel enne 2016. aasta 1. juulit, võib 2017. aasta kohaliku omavalitsuse üksuste volikogude valimistulemuste väljakuulutamise ajani kohaldada kuni 2016. aasta 1. juulini kehtinud regulatsiooni.“.

§ 29. Kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse muutmine

Kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seaduses asendatakse sõnad „ülevallaline või -linnaline nimekiri“ läbivalt sõnadega „ülelinnaline nimekiri“ vastavas käändes;

2) paragrahvi 7 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Volikogus peab olema vähemalt seitse liiget. Volikogu liikmete arv määratakse rahvastikuregistri andmete põhjal, lähtudes valla- või linnaelanike arvust valimisaasta 1. juuni seisuga järgmiselt:

- 1) üle 2000 elaniku – vähemalt 13 liiget;
- 2) üle 3500 elaniku – vähemalt 15 liiget;
- 3) üle 5000 elaniku – vähemalt 17 liiget;
- 4) üle 7500 elaniku – vähemalt 19 liiget;
- 5) üle 10 000 elaniku – vähemalt 21 liiget;
- 6) üle 30 000 elaniku – vähemalt 25 liiget;
- 7) üle 50 000 elaniku – vähemalt 31 liiget;
- 8) üle 300 000 elaniku – vähemalt 79 liiget.“;

3) paragrahvi 8 lõige 3¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3¹) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 2 nimetatud juhul moodustatakse valimisringkonnad ühinenud kohaliku omavalitsuse üksuste või kohaliku omavalitsuse üksuste gruppide kaupa, lõike 2 punktis 2¹ nimetatud juhul moodustatakse valimisringkonnad ühinevate kohaliku omavalitsuse üksuste või mitme ühineva kohaliku omavalitsuse üksuste kaupa.“;

4) paragrahvi 9 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Tallinnas jaotatakse pool mandaatidest valimisringkondade vahel võrdselt, arvestades põhimõtet, et ringkonnamandaatide arv on valimisringkondade arvuga jagunev väikseim täisarv, mis on vähemalt pool kõigist mandaatidest. Ülejäänud mandaadid jaotatakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 ettenähtut järgides, arvestades, et valijate koguarv jagatakse jagamata jäänud mandaatide arvuga.“;

5) paragrahvi 34 lõike 1 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) Tallinnas lisaks kandidaatide ülelinnalise nimekirja.“;

6) paragrahvi 35 lõike 3 punkt 2¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2¹) Tallinnas lisaks kandidaatide ülelinnalise nimekirja;“;

7) paragrahvi 40 lõike 2 kolmas lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Hääletamisruumis on välja pandud selle valimisringkonna kandidaatide koondnimekiri ja Tallinnas lisaks ülelinnaline nimekiri.“;

8) paragrahvi 56 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 56. Valimistulemuste kindlakstegemine“;

9) paragrahvi 56 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Iga valimisringkonna kohta arvutatakse lihtkvoot, mis saadakse valimisringkonnas antud kehtivate häälte arvu jagamisel selle ringkonna mandaatide arvuga.“;

10) paragrahvi 56 lõike 4 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Nimekirjamandaatide jaotamiseks reastatakse kandidaadid ringkonnanimekirjades vastavalt igapähele antud häälte arvule.“;

11) paragrahvi 56¹ pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 56¹. Valimistulemuste kindlakstegemine Tallinnas“;

12) paragrahvi 70 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Võrdlusarvude tabelis on erakondadele ja valimisliitudele arvutatud võrdlusarvud suuruse järjekorras, alates võrdlusarvust, mis esimesena jäi nimekirjamandaatide jaotamisel (§ 56 lõige 5) või kompensatsioonimandaatide jaotamisel Tallinnas (§ 56¹ lõige 5) arvesse võtmata.“;

13) seadust täiendatakse §-ga 70³ järgmises sõnastuses:

„§ 70³. Vabariigi Valitsuse algatatud haldusterritoriaalse korralduse muutmise käigus valimistoimingute tegemise erisused haldusreformi teostamisel

(1) Vabariigi Valitsuse algatatud haldusterritoriaalse korralduse muutmiseks vajalikud valimistoimingud tehakse käesolevas seaduses, haldusreformi seaduses ja Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduses sätestatud korras, arvestades käesolevas paragrahvis sätestatud erisusi.

(2) Kui kohaliku omavalitsuse üksused ei ole teinud valimistoiminguid või võtnud vastu vastavaid otsuseid hiljemalt 2017. aasta 15. juuniks, tehakse valimistoimingud hiljemalt 2017. aasta 19. juuliks järgmiselt:

1) ühinemisel moodustuva kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu liikmete arvu kinnitab maavanem, lähtudes käesoleva seaduse § 7 lõike 1 teisest lausest ja lõikes 2 ettenähtust ning ühinevate kohalike omavalitsuste volikogude poolt § 7 lõikes 3 määratud tähtjaks järgmise koosseisu liikmete arvust selliselt, et volikogu liikmete arvuks määratakse ühinemise tulemusena moodustuva kohaliku omavalitsuse üksuse elanike arvule vastav käesoleva seaduse § 7 lõikes 2 sätestatud minimaalne volikogu liikmete arv;

2) lähtudes käesoleva seaduse § 8 lõikes 5 sätestatust, moodustab asjaomane maavanem ühinemisel moodustuva uue valla või linna territooriumil ühe valimisringkonna, välja arvatud juhul, kui Vabariigi Valitsuse algatatud haldusterritoriaalse korralduse muutmine hõlmab kohaliku omavalitsuse üksusi, kes volikogude algatatud haldusterritoriaalse korralduse muutmise käigus on leppinud kokku mitme valimisringkonna moodustamises;

3) maavanem moodustab ühinemisel tekkiva uue valla või linna territooriumil valimisjaoskonnad ühinevates valdades või linnades eelmisteks valimisteks moodustatud valimisjaoskondade põhjal, lähtudes ühinevate valla- või linnavalitsuste kehtivatest määrustest valimisjaoskondade moodustamise kohta ning käesoleva seaduse §-s 10 sätestatust;

4) asjaomane maavanem nimetab ühinevate kohaliku omavalitsuse üksuste volikogude moodustatud valimiskomisjonide põhjal ühinemisel moodustuva valla või linna valimiskomisjoni liikmed ja kuni kaks asendusliiget, järgides käesoleva seaduse § 19 lõikes 1 ja § 23 lõikes 2 sätestatut, ja määrab valimiskomisjoni asukoha.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 1 nimetatud juhul määratakse volikogu liikmete arvuks käesoleva seaduse § 7 lõikes 2 sätestatud minimaalsest lubatud volikogu liikmete arvust suurem arv, kui üks ühinevate kohaliku omavalitsuse üksuste volikogudest on kinnitanud volikogu liikmete arvuks sellest suurema arvu.

(4) Kui kohaliku omavalitsuse üksuse volikogud on käesoleva paragrahvi lõike 2 punkti 2 kohaselt leppinud kokku mitme valimisringkonna moodustamises, moodustab maavanem asjaomaste ühinevate kohaliku omavalitsuse üksuste territooriumil eraldi valimisringkonnad.

(5) Valla või linna valimiskomisjon nimetab jaoskonnakomisjoni liikmed ja asendusliikmed käesoleva seaduse §-s 21 ettenähtut järgides. Sel juhul teeb käesoleva seaduse §-s 21 sätestatud volikogu otsused valla või linna valimiskomisjon ja valla- või linnasekretäri toimingud teeb valla või linna valimiskomisjoni esimees.

(6) Valla või linna valimiskomisjoni ning jaoskonnakomisjoni tehnilise teenindamise tagab maavalitsus.

(7) Valla või linna valimiskomisjoni ning jaoskonnakomisjoni kulud, mis on seotud valimiste korraldamisega, kaetakse riigieelarve seaduse § 58 lõike 3 alusel kehtestatud korras.“

§ 30. Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse muutmine

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 22 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Kui vallas või linnas on moodustatud osavald või linnaosa, esitatakse eelarve eelnõu koos seletuskirjaga arvamuse avaldamiseks osavalla- või linnaosakogule. Osavalla- või linnaosakogu arvamus lisatakse volikogule esitatavale eelarve eelnõu seletuskirjale.“;

2) paragrahvi 59 lõikes 10 asendatakse sõna „järgmise“ sõnaga „ülejärgmise“.

§ 31. Kohaliku omavalitsuse üksuste ühinemise soodustamise seaduse muutmine

Kohaliku omavalitsuse üksuste ühinemise soodustamise seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 6 lõiked 1, 2, 4 ja 5 tunnistatakse kehtetuks;

2) paragrahvi 6 lõike 2 punktist 4 jäetakse välja sõnad „seadustes ettenähtud“;

3) paragrahvi 6 lõike 5 teine lause tunnistatakse kehtetuks;

4) paragrahvi 6 lõiked 6 ja 7 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Kui ühinemise tulemusel moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse kohta ühinemise aastale järgneval aastal riigieelarvest eraldatav toetus on väiksem summast, mille ühinenud kohaliku omavalitsuse üksused oleksid saanud kokku eraldiseisvatena ühinemise aastale järgneval aastal kehtivatel toetuse jaotamise tingimustel, siis ühinemisest tingitud toetuse vähenemine kompenseeritakse. Ühinemise aastale järgneval aastal ühekordselt arvatud kompensatsioon liidetakse toetuse summale ühinemise aastale järgneva kaheksa aasta jooksul.“

(7) Kui käesoleva paragrahvi lõike 6 alusel arvatud riigieelarvest eraldatav toetus väheneb alla 0,5% ühinemises osalenud kohaliku omavalitsuse üksuste ühinemise aasta eelarvete põhitegevuse tulude kogusummast, millest on maha arvatud riigieelarvest tehtavad juhtumipõhised toetused, siis ei rakendata käesoleva paragrahvi lõikes 6 kehtestatud üleminekumehhanismi. Käesolevat lõiget ei kohaldata põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 82 lõikes 3 nimetatud haridustoetuse suhtes.“;

5) paragrahvi 6 täiendatakse lõigetega 8 ja 9 järgmises sõnastuses:

„(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud ühinemisest tingitud toetuse vähenemise kompensatsiooni andmine lõpetatakse, kui kompenseerimise perioodil lõpetatakse riigieelarvest vastava toetuse andmine.“

(9) Kui ühinemisest tingitud toetuse vähenemise kompensatsiooni andmise perioodil mõnel aastal ühinemise tulemusel moodustunud kohaliku omavalitsuse üksus ei täida toetuse saamise tingimusi ja toetust ei saa, siis sellel aastal käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud kompensatsiooni ei maksta.“

§ 32. Riigieelarve seaduse muutmine

Riigieelarve seaduses § 126 lõikes 2 asendatakse arv „2017“ arvuga „2020“.

§ 33. Ruumiandmete seaduse muutmine

Ruumiandmete seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 45 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) asula nimi või linnaosa nimi, kui linnaosa on moodustatud enne 2016. aasta 1. juulit;“;

2) paragrahvi 50 lõike 1 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) asula või linnaosa nimest, kui linnaosa on moodustatud enne 2016. aasta 1. juulit;“.

§ 34. Valdkonnaseaduste muutmine haldusreformi rakendamiseks

Valdkonna eest vastutav minister analüüsib koostöös valdkonnaministriumidega haldusreformi rakendamiseks ministriumide valitsemisalast tulenevas vastutusvaldkonnas olevaid seadusi, et selgitada välja riigi täidetavad, kuid olemuselt omavalitsuslikud ülesanded, mis saaks anda täitmiseks haldusreformi tulemusena moodustuvatele kohaliku omavalitsuse üksustele. Haldusreformiga seonduvate valdkondlike seaduste muutmise ettepanekud esitatakse Vabariigi Valitsusele heakskiitmiseks pärast käesoleva seaduse jõustumist.

§ 35. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2016. aasta 1. juulil.

(2) Käesoleva seaduse § 27 punkt 2 jõustub 2017. aastal kohaliku omavalitsuse volikogu valimistulemuste väljakuulutamise päeval.

(3) Käesoleva seaduse § 31 punkt 1 jõustub 2018. aasta 1. jaanuaril.

Eiki Nestor
Riigikogu esimees

Tallinn, 2016

Algatab Vabariigi Valitsus 14. märtsil 2016. a nr 2-6/16-00538

Vabariigi Valitsuse nimel

(allkirjastatud digitaalselt)

Heili Tõnisson
Valitsuse nõunik